

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četvrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „*politicianich*“ se plačuje za navadno trislopnostno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „*treh kren*“, in na starem trgu. — v Trstu v tobakarnici „*Via della caserma 80*“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „*Soča*“ v Gorici v Mailing-ovi tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „*Soča*“ Via del Giardino v Zoratti-jevi hiši II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Po tržaških volitvah.

Dolgo je gospodovala protiaustrijska svojat v tržaški mestni hiši in dobro se jej je godilo na stroške poštenih državljanov. Mastila je ta gospoda sebe in svoje ter vse v svoje varstvo jemala, kar je od stran meje prihajalo, ali pa neznačajno, kruha lačno odcepalo od slovenskega ali nemškega debela. V mestni hiši bilo je pravo ognjišče italijanske propagande; tam se je leta in leta nemoteno sklepalo, kako naj se mesto, katero se je poprej vedno ponasalo s častnim naslovom „*la fedelissima*“, prerodi, da postane godno za druge gospodarje, in celo poštena slovenska okolica se je pritezala v izdajalske naklepe in v ta namen na vse pretrganje italijančila, pa če dalje ože priklepala k mestu.

In ker je Trst primorske središče in ker je v Istri in na Goriškem tudi mnogo takih od unkray meje privandranih opic, začele so tudi te prav po svoje naravi posnemati tržaške očete ter na vse mogoče načine poskušavati, kako bi Istro in Goriško pripeli kot ušesi na italijansko škornjo. Dolgo je šlo vse prav gladko; kajti vlada in nje postavljeni so, kaj bi rekli? — še sami izdatno pomagali, da se je na vsem Primorskem širil italijanizem v krivico in škodo slovenskemu prebivalstvu — in prav gotovo ne v korist državi. Da, vlada in nje postavljeni so v tem oziru mnogo več zakrivili, nego najhujši Italianissimi, ker so vedno pospeševali italijansko šolstvo in celo v tiste javne urade, kateri imajo malo da ne sé samimi Slovenci opraviti, uvédli italijanski kot uradni jezik. Primorski Slovan je bil — in je žalibog še — preziran in zanemarjen, tako da se je posebno v Istri duševno pohabil in deloma tudi izneveril svojemu narodu.

Kam bi bili tržaški okoličani sčasoma zabreli, ako bi vlada še dalje mirno gledala, kako gospodarijo Hermet et comp., to so nam jasno pokazali na dan volitve izdajalski Križani, kateri so na korist „*irredente*“ služili Judeževne groše in s tem grdo omadeževali svojo narodno čast in poštenje. Pri nas na Goriškem smo se, hvala Bogu, še o pravem času toliko predramili, da svet o nas ve, da živimo kot Slovenci, — a vendar je zveza z italijanskimi uradi in uradovanje v italijanskem jeziku tudi naše narodne meje tu pa tam oškrbilo in v obče narodni razvoj zelo zaprečilo. Posebno onc slovenske občine, katere so v nenaravni zvezi z gradiškim polit. okrajem, so se v

teku časa hudo pokvarile in nekatere uže tako navzele italijanskega duha, da ne samo v svojih občinskih uradih italijanski uradujejo, ampak da se je uže ljudski jezik tako popačil in s tujsčino namešal, da ga je zares zoperno poslušat. Ali pojde vse tako dalje? prašamo zdaj po končanih tržaških volitvah. — Saj poje vse ustavoversko, vse vladno in nevladno časopisje od svetovne „*Presse*“ do „*ljublanskega buteljna*“ glorio „*neomahljivi zvestobi*“ vrlih tržaških Slovencev, kateri so vladi na pomoč priskočili in se v resnici možko obnesli v silnem boju zoper stoglavega zmaja, ki se je zaredil in trdo zagujedil v „*najzvestejšem*“ avstrijskem mestu. In v resnici jo zaslužijo to slavo naši tržaški bratje, kajti brez njih bi ne bila vlada z vsem svojim mogočnim aparatom nič opravila ni v mestu, ni v okolici. Oni so zmago odločili; a oni bodo odločevali tudi za naprej v mestni hiši, v tržaškem zboru in tudi tam bodo zanesljivo stali na patrijotični, ali če hočete, na vladni strani, če bo vlada na njih strani. Zvestoba mora biti vzajemna. Če jo hoče vlada pri svojih tržaških in sploh pri vseh Slovencih ohraniti, mora se tudi pravično ozirati na njih zmerne terjatve, mora jim privoščiti in dati, kar jim gre. O prazni „*gloriji*“ ne moremo živeti. Slovenci na Primorskem smo zdaj skoro da tuji v lastni domovini, kar imamo svojega, to so edino ljudske šole in še teh je neizdatno število; srednje šole so v Trstu italijanske in nemške, v Istri isto tako, na Goriškem nemške. Pri viših in nižih oblastnikih nismo nič na boljšem: politični in finančni uradi so večinoma nemški, sodnijski večinoma italijanski, slovenski ni nobeden; z nami uradujejo tako ali tako, le po slovensko ne; da celó, kedar gre za našo čast in poštenje pred porotniki, mora tolmač posredovati v italijanski obravnavi. Mari se tako z nami ravna, ker smo „*neomahljivo zvesti državljani*“? Če je vlada, če so celó naši zagriženi ustaviki spoznali, da smo Slovenci na Primorskem zares trden jez zoper italijanske poželjive namere — mari je potem prav, da se ta jez neprenehoma slabi in ruši? Kri ni voda in zvestoba, da si se imenuje navadno neomejena — ima vendar tudi svoje meje. Naša državna zvestoba je naš ponos, a da se ta blagi ponos v nas vedno živ ohrani, za to ima vlada skrbeti.

Dopisi.

Iz Brd, 30. marca. (Izv. čop.) Res je, da uže dalj časa nismo nobenega dopisa iz naših krajev brali, da še celo o zadnji besedi v Kviškem se nij nihče oglasil. Tako molčanje je zares — mlačnost. Popolnoma se toraj strinjam z g. dopisnikom iz Brd v zadnji številki Vašega cenj. lista, da narodna stvar tukaj slabje, toda tega niso le g. učitelji krivi, marveč tudi druge okoliščine. Poglejmo stvar! Sveta dolžnost vsakega učitelja je, da odgojuje mladino v pravem narodnem duhu, in z nje stariši kolikor mogoče posreduje, ter se izogiblje vsake zamere. Pomislite pa vendar, kako nevspečnosti mora učitelj pri vsem tem v vasi preterpeti, ako hoče svojemu poklicu zadostiti. Večkrat stariši sami pri svojih otrocih podirajo to, kar jim je učitelj dobrega v njih nežna srca vcepil. Pogostoma žanje nehvalo za svoje prizadevanje. Od druge strani pa više oblasti na učitelja pritiskajo, in mu velika opravila nakladajo. Malo časa mu toraj ostaja, ako hoče svojemu poklicu in dani nalogi zadostiti. — Recimo pa, naj vporabi vsaj to malo za narodno izomiko in poduk odrasle mladine. Prva stvar mu je potem, da najde podpirateljev. In če jih najde, lahko mu je napredovati.

Poskusimo pa priprostege človeka podučevati. Menim, da tem bolj polagoma mu bote stvar razlagali, tem plodnejši bo za njega uk. Da bi bili v eni vasi vsi prebivalci ene misli in složni, dalo bi se preje vspešno delovati; pa vsak ve, kdor je le malo na deželo pokukal, kake razprtije so dan danes mej sosedu; nij čuda toraj, da poduk najboljšega rodoljuba ne dobe zaželjenega cilja. Poguma je vsekakor treba in treba misliti, kaj pregovor pravi: „*Počasi pa dobro!*“ Rim nij bil v enem dnevu sezidan, tako tudi luč narodnosti tukaj nij še v vsako priprosto bajto prosvetiti mogla. Vstrajnosti pa časa! —

Čitalnice in bralna društva so gotovo podlaga izomiki prostega ljudstva. Po mojem mnenju naj bi toraj v vsaki večji vasi tukaj v Brdih imeli tako bralno društvo. Več rodoljubov naročilo naj bi se na en ali več časopisov (bolje kaj, kakor nič.) in ob priliki jih prostemu ljudstvu razlagali. Več tacihi bralnih društev naj bi se potem združilo in imeli bi eno čitalnico za veselice ali skupne pogovore. Kako bi se na ta način narodnost in omika mej nami širila, tolmač

LISTEK.

Pogled v Bosno.

(Konec.)

Kedar hodi Turčin po polji, ne sme ga nobeden krščan sresti, kajti krščan mora se daleko s ceste ukloniti, če turčina zagleda. Ako krščan jaše, mora stopiti raz konja in odvesti konja na stran. Po turških običajih je to po prilici toliko, kakor, kedar se mi našim starešinam, ali sploh našej gospodi odkrivamo. Ako se pa mi našim gospodom ne odkrijemo, a če tudi na-nje prav po čepovanjski: „*ki je pa tuo za 'na kruota*“ zarenčimo, nas za to gospod ne pretepe. Drugače je pri Turcih, kajti, ako na poti Turčin zagleda, da mu gre krščan nasproti, hitro potegne svoj nož iz pasa.

Kedar hote Turci jesti, postave sred izbe soffro (stol) i vsi sedno okoli soffre z nogami na križ. Ko prineso čorbó (juho — župo), vzamo žlice iz pasa, vse druge jedi jedo pa s prsti. Ako je v jedi kaj mastnega, mora se prav volno lomiti kruh i tako se s kruhom pobira mast se s a h a n a (medene plitvice — tonta — talarja). Hleba ne sme se rezati z nožem, ker to je jazuk (greh). Kedar pride meso na soffro, raztrže se rokama i sicer po vrsti od najstarejšega do najmlajšega. Ako ostane na dnu sahana od kake jedi

kaj čorbe (župe), lahko je najprej pijo najstariši, in ako je nehiče nobeden piti, sme jo izpiti tudi najmlajši. Ako je pa dokaj čorbe, pijo jo najpoprej stariši i davajo jo potem od roke do roke mlajšim. Ker ne sme nobeden pri mizi noža imeti, glodajo prosti ljudje kosti z zobovi, premožnejši pa oščipljo kosti z nohti i potem pojedó meso. Koncem obeda pride vselej na vrsto j o g u r t (kiselo mleko). Predno se vsedo okoli soffre, umijo si roke, po jedi pa umijo si roke in usta. Nekteri si umivajo usta celo z mjlom (žajfo).

Naš človek se prav težko navadi sedeti po turški i zastran tega biva naš človek, ker je nespreten, od Turka karan. „*Da si prav se meju Švabi rodil*“, rekli bi mu, „*moraš se sedaj, ko si meju ljudi prišel, navaditi se sedeti, da ti se ne bode svet smijal*“. Pozabi toraj enkrat na svoje pasje navade. „*Drugi bi pa zavrnoli: „A poturči se more (more pravi le stariši mlajšemu, viši k nižema, i pomeni skoro toliko, kolikor: moje dete, — moj prijateljček, moj zlatek!) poturči! Bog ti pa da za l a m e t (svobodo); na tebi bode samo suho zlato, sam škrlat treptal, a duša tvoja pa pride v dženet (nebo): ako se pa ne poturčiš, nesrečniče! večno bodeš gorel v dženu (peklu) kakor v tej furuni (peči)“*. I prašali bodo našega človeka, zakaj da se naš pop (duhovnik) pri krstu trikrat k otroku pokloni, in ako jim odgovori, da ne ve, segno naglo v besedo rekoč: „*Kedar ti ne veš, povemo ti mi: vaš pop, kedar dete krsti, nagne se trikrat na-nje ter mu pravi: poturči se more! poturči se more! poturči se more! — da ne bodeš me na o-*

nem svetu klelo i krivega dolžilo“, a vi mislite pa, poreko mu še, „*da Bog ve kaka požegnanja daje pop v svojej latinščini, ktere še sam ne razume ne*“.

Skoro v vsakej povečej hiši imajo neške, velike kakor je človek i velik k a z a n (kotel), v katerem grejo vodo. Kedar kedo nevarno oboli, paze prav skrbno, da bi brez njih vedenja ne umrl. Če začne bolnik dušo spuščati, kriče vsi kakor preplašeni eden na drugega: „*Daj brže kaza n, loži oganj, grij vodu, dok mu se tielo ne ohladi*“. Pri Turcih bi namreč prav velik greh bil, da bi se truplo ohladilo, predno bi je umili. Oni prave, da dokler se mrlec ne okopa, svetec (to je prorok Muhamed) k njemu ne pride. Kedar ga uže okopljo, zamaše mu nosnice, usta in sploh vse luknje na telesu z bombažem i zavijó ga haker dete od nog do glave v novo platno. Meja tem, ko to opravljajo, kopljo drugi uže grob. Na to se zbere vse srodstvo (žlahta) i prijateljstvo. Meja njimi mora biti tudi h o d ž a. Teló polože v neko podolgasto skrinjo, ktera ima zdola pribite dve lati, kakor pri kacem listniku. Ljudje, ki so prišli na pogreb, postave se dva i dva v vrsto pred hišo rajncega, a kedar prineso mrleca iz hiše, vzemo nesrečnika na rameni ti, kateri so najbliži hišnih vrat, i ne drže ga bolj dolgo, nego kar bi se ena beseda izrekla, ker podajo ga na ramena tem, kateri so pred njimi, ti pa ga nekoliko podrže i dajo da drugim naprej. Tako gre mrlec od enega do drugega i tisti, ki ostano od zad, beže na spred, i črkajo, dokler na-nje vrsta ne pride. Takole ga od ramena do ramena prinesó do groba, kder ga vzetó

si lahko vsak razumen človek. V par letih bi se danje slabo narodno stanje zboljšalo, prostak bi ne bil več nasproten poduku, nasproten šoli in sreči svojih otrok.

Rodoljubje toraj, č. g. učitelji in duhovni, združite se, ustanovite bralna društva, če je vas v eni vaši premalo, združite se z drugo; dogovorite se in napravite eno skupno čitalnico; ne glejte na osebo ali kraj, glejte na stvar in njeno korist. Na tak način združite srca ljudstva, ono bode v prijateljstvu in zadovoljnosti živelo in z veselim srcem bode gledali sad svojega truda, koji donese blagostan deželi in ljudstvu.

G. dopisnik pa gotovo ne bode več o žalostnem stanju svoje domovine tožil, marveč povzdigne svoj glas, ter poreče: Briski rodoljubi — so se zbudili, omika se mej nami širi in zavedamo se svojih pravic!

Pectus est, quos disertos facit!

Iz Trsta, 2. aprila. (Izv. dop.) (Konec volitev.)

Kakor sem Vam uže pisal, je dosegel v nedeljo volilni boj svoj vrhunec, posebno za to, ker so resnično konservativci zmagali popolnoma v prvem mestnem volilnem razredu in so vsled tega lahoni prisegavali, da morajo spraviti saj svoje 3 kandidate v okolico, conte que conte. V prvem okraju: Skedenj, Sv. Maria Magdalena in Sv. Jakob prišlo je volit od 500 volilcev, čez 400; agitacija je bila tako živahna in huda, da je imela policija čez glavo opravila, več privrženec lahonske stranke je morala celo zapreti, ker so se pri njih našli ponarejeni volilni listi. Dobila sta oba kandidata po enako glasov: Strudthof, lahon, 192, Križanac, naš kandidat, 192 glasov; a komisija, v kateri so bili skoro sami lahoni, je zavržla 5 volilnih listov za Križanca, ker nij bilo ime do pičice tako pisano, kakor je stalo v volilniku; proti temu je protestoval celo vladni komisar; odobrila pa je za Strudthofa 7 volilnih listov, katere je hotel zavreči vladni komisar po vsej pravici, kajti kandidat je dr. Juri Strudthof, njegov stric pa se prav tako piše, samo da nij doktor, onim 7 listom pa je manjkal pridevek „doktor“ in torej mora vsak pravičen človek pripoznati, da oni glasovi nijso veljavni. Našli so tudi rodoljubni agitatorji naše stranke pri agitatorjih Strudthofovih polno ponarejenih volilnih listov, katere je razdelil magistratni sluga; dokazano je nadalje, da je Strudthof glasove kupoval in sploh godile so se take nerednosti in sleparije, da so naši rodoljubni Skedenjci vložili protest proti tej volitvi in da je vsa nada, da bode Strudthof, katerega je komisija uže proglasila kot izvoljenca, odstranjen, in da vtegne biti poklican celo brez nove volitve naš kandidat Križanac v zbor. Dosti je na vsak način odvisno od sedanje večine v mestnem zboru, katera bo — nadejamo se — vendar toliko pravična, da bo popravila očividno krivico volilne komisije. Pohvaliti moram pri tej priliki posebno može Skedenjske in pa ondotne dobre pevce, ki so se na vse kripilje trudili za narodno zmago, delali so celi teden neumorno in sijajna bi bila gotovo zmaga, ko ne bi bilo mej njimi par grdih izdajalcev, ki so se dali podkupiti za denar in so tako ljuliko sejali mej naše poštene okoličane. Jeza na te izdajalce, katere vse poznamo in jih s časoma svetu pokažemo, je toliko, da se je še zmerom bati hudih preprirov, kajti ogromna večina Skedenjcev je odločno narodna in te može je sram, da imajo mej seboj par takih grdih

iz skrinje i v platno zavitega polože v grob na golo zemljo. Zgoraj ga pokrijo t a r a b a m i (tenkimi deščicami), na tarabe pa posipljo nekoliko zemlje. Kolikorkrat spuste ubozega mrtveca v grob, prave, da začne on se sabo zvijati se i hropsti: hm, hm, hm. Vsi pogrebci zbeže, hodža ga pa tolaži rekoč: „korkma, korkma, korkmago!“ Prigodi se, da začne mrtvec v platni poprej gibati se i hmcati, predno polože na-nj torabe, in ako vsi ljudje zbeže, ne sme hodža nikdar uteči, temuč mora mrleca tolažiti sé: korkma, korkmago! i grob mora on sam pokriti. Ako hoče tudi hodža napotiti se domu, ne sme iti od groba nego znak i vedno mora govoriti svoj: korkma, korkmago. To gibanje i hmcanje mrtveca prihaja od tega, ker višekrat še živega človeka pokopljjo. Ako pobaraš kacega Turčina, kaj da pomeni korkma, i zakaj da mrtvec večkrat v platnu se trže, odgovori ti: „korkma pomeni: ne boj se.“ A ti prašaš, zakaj da mrtvo telo sabo trga? To vemo dobro, da krščana odnese po smrti vselej šejtan (hudič) v džan (peklo), kedar pa pravičen Turčin umre, i ko ga v grob polože, pride k njemu prorok, prorok se ž njim pogovarja in odvede ga v nebo, kder sam dragi Alah stanuje.

Preljub ali prešestvo je pri Turcih največi greh, zlasti kedar zahaja Turek k tujej Turkinji; in ako ga v tretjič zasače, nasade ga na kolec. Hodi pa krščan h Turkinji, ktera nema moža, mora se, čem ga v prvič zasače, ali poturčiti, da bi jo poročil, ali pa ga nabijo na kolec; če pa ima ta Turkinja moža, nasade tacega ljubimca brez milosti i brezi vsacih pogojev na kolec. Hodi pa krščan k tujej krščanki, in ako ga zasače, dajo mu hitro ličino na krt (to je obeso ga

ljudi, ki prodajo za 30 srebernikov narod, dušo, telo, kateri sploh nimajo nobenega lepšega čuta. Na te odpadnike bodo s časoma celo otroci s prsti kazali.

V drugem razredu je šlo prav lepo, tam so volilci vedno edino volili in so tudi letos pokazali, da so može, kateri se ne dajo zlorabiti; od 243 oddanih glasov dobil je narodni kandidat Anton Dejak 214, druge pa nek L. Mauroner.

V tretjem razredu nij bilo nobenega italijanskega protikandidata, mešati je pač hotel nek okoličan, ki sebe stavi čez narodno idejo, a napravil je „fiasško“ in izvoljen je bil z 171 glasovi od oddanih 225 Stefan Nadlišek. Sv. Ivan je bil od nekaj odločno naroden in tam nij polja za izdajalce domovine.

Drugače je bila reč v četrtem okraju Rojan, Barkola; tam je proti našemu kandidatu dr. Lozerju kandidiral inženir Buzzi, ki je trosil celo mnogo denara in znano je, da je enemu samemu agitatorju poslal gid. 100 v namen kupovanja glasov, a kupčija mu je šla to pot prav slabo, nevarnost je bila uže res prav velika, a o pravem času posrečilo se je tržaškim in okoliškim rodoljubom, da so dobri jez napravili, previdno, hitro in bistroumno delo je kar naenkrat pokončalo vse upanje lahoncev, ki so menili, da imajo ta okraj uže v žepu in od oddanih 203 glasov dobil jih je dr. Lozer 152, Buzzi pa samo nekaj čez 40, drugi so se razcepili na razne.

V petem okraju, Občina, Bazovica, Gropada smo ceio več pridobili, kakor smo se nadejali. Postavili smo bili tam g. Burgstallerja za kandidata, kateri gospod je sicer jako pošten, a ne sin našega naroda. Ta gospod se je odpovedal v tem okraju, ker je bil uže poprej izvoljen v I. razredu v mestu in sam priporočil namesto sebe na željo društva „Edinosti“ g. Gorjupa Janeza trgovca in posestnika iz Proseka, znane ga rodoljuba in dolgoletnega odbornika „Edinosti.“ Ker je lahonom vsa reč nenadoma prišla, se nijso nič mogli mešati v to volitev in dobil je torej g. Gorjup od 216 glasov 185.

Kakor v prvem, prav tako so bili lahoni vrgli vse svoje boljše moči v šesti okraj; agitacija bila je morda še hujša in grša. Proti našemu Nabergoju kandidiral je neki Rihard Mauroner, hud lahon; ta gospod najel si je posebno Križane, katere je menda spoznal kot najbolj sposobne za izdajalsko delo; tem ljudem je nekda plačeval piti in jesti uže par tednov pred volitvijo; bile so v Križu na ta račun prave, istinite „Bachanalije“, slišalo se je tudi, koliko je ta dobil, koliko oni, da bo opravljal Judeževu delo.—Bati se je bilo uže prav resnično, da vrag ne zмага, kajti proti taki skušnjaji, proti zapeljivemu denaru in vinu je manj omikanemu prav težko hrabro držati se.

Na dan volitve je Mauroner pripeljal iz Trsta 6 žardinir, v katerih je vozil volilce na Prosek; v eni žardiniri bili so križki pevci (!) se zastavo sv. Jušta, čes, da bodo precej po prav gotovi zmagi zapeli na čast —komu?—Lahonu, priveržencu one stranke, ki škili v Italijo!—O sramota, sramota za Križane!—V Proseku bi bilo prišlo mej temi odpadniki, pa mej poštenimi Prosečani in Kontoveljci kmalo do krvavega tepeža in žendarji so morali vso moč porabiti, da so zabranili hud tepež.—Cel čas mej volitvijo bili so burni prizori, toda na zadnje je sam Bog pomagal, da se je pravica skazala; nek odpadnik zgreval se je v zadnjem trenutku in se solzmi v očeh začel govoriti, da naj njegovi privrženci vsi volijo Nabergoja; to se je tudi zgodilo in Nabergoj je zmagal po tako hudem boju z 171 glasovi proti 156, katere je dobil Mauroner. Da je bila agi-

na vrv z ličja napravljeno). Turek sme pa brezi vsake kazni zahajati h krščanskim ženam.

A š i k o v a t i (fantovati) hodi vsak pošten mladeneč okoli dvorov svoje milostnice. (Milostnica imenuje se pri muhamedancih, ki imajo več žen, ona, ktero imajo najraje). Marsikak mladeneč osikuje po dve, da tudi po tri leta, zlasti, kedar se ljubeice otec zakonu protivi. Uvideta pa ljubimec i ljubimka, da jima roditelji nikakor ne dopuste, da bi se vzela, pogovorita se oba. Ona pobere obleko, kolikor je more pobrati, ter jo v noči k ljubimcu pobriše. Marsikak otec se hudo jezi i marsikak se še po treh, da štirih letih na svojem zetu kravno maščuje. Čem više se pa tast srdi, tem više se mu zet umiče; i po dolgem času previdi tast, da se maščevati ne more, sam se uteši, pomiri se z zetom in napravi pir (ženitvanjsko veselico s plesom).

A š i k o v a l c i se tudi večkrat razmesare, zlasti kedar dva okoli ene deklice ašikujeta. To se pa ne dogaja pri suhotah ljubljene deklice, da bi namreč nobeden ne izvedel za uzrok poboja, temuč eden preži na drugoga v drugej mahali (koncu mesta ali vasi), koder zopernik hodi i tam ga s kusturo (nožem) zabode za krk. Ne redkokrat najdejo miadega mladence mrtveca na s o k a k u (ulici). Vse je še pri njem: pusat (orožje), denarji, lepa obleka, za nedrami ura, a nič mu ne manjka, nego glava. Ta pa, ki ga je umoril, zadovoljen je uže s tem, da je kusturo okrvavel.

Telesa ubitih sovražnikov ne zakopavaje muhamedanci v zemljo, temuč je znose na smetišče, da se ž njimi psi za sevap (odpustek) krme. Ker smo uže dospeli do psov, naj povemo, da imajo Bošnjaci mnogo

tacija huda, kaže to, da od 380 volilcev je prišlo jih volit 343 in to na kmetih. Reči moram, da take hude volitve nij bilo morda celo na Ogrskem ne. A s tem še nij konec, homatije so še le prav začele po volitvi. Ker je kakih 15 do 20 poštenih Križanov volilo Nabergoja, so se oni lahonski sluge zaradi propada hoteli maščevati nad poštenimi; šlo je kakih 50 takih pojeduhov nad one poštenjake, nekatere so prav dobro pobili in ranili, drugi so se komaj rešili v kleti itd. Prosečane, kateri so vozili skoz Križ, napadli so ti lopovi, in jim voze zvrčali, pa jih pretepali, še dosti drugih grdih prizorov bi Vam popisal, pa se mi gnjusi, pero noče teči.—Nadaljni prizori godili se bodo pred kriminalno sodnijo.—Samo to moram še do- staviti, da tepežka še zmerom traja in da je razburjenost po vsej okolici velika.

Italijanci in naši Irredentariji so po končanih volitvah strašno poparjeni, posebno odbornikom „Edinosti“ žugajo z bodali in revolverji. — Ta jeza se posebno odseva v predalih „Independenta“, kateri je prinesel prevod neke okrožnice okoliških rodoljubov do volilcev; ta prevod pa je na tak način popačen, da so morali oni rodoljubje poslati popravke v razne liste, posebno zaradi stavka: izbacnite Judeže, katerega je „Impertinente“ prestavil: „izbacnite jude,“ kar je naše žide, kateri uže tako nijso pogumni, strašno vznemirilo. Na borsi bil je v pendeljek zaradi tega velik šunder in judje vsi potrti pa jezni popraševali so slovanske trgovce, ali se res namerava kaka rabuka proti židom in naši domači trgovci so jih morali pomirovati, čes, da nij bilo tako rečeno i. t. d. Bali so se tudi v mestu, da ne nastane letos druga rabuka, kakor leta 1868 in resnično je tukaj vse tako vroče, da bi se znalo kaj hudega pipetiti, ko bi volitev trajala še par tednov. —

Tako pa se nadejamo, da bode do konec tega tedna vendar zopet mir za nekoliko časa. Društvo „Edinost“ bode imelo zdaj obilo dela, skerbeti bode moralo, da se odstranijo sedanji magistratovi komisariji in da pridejo na njih mesto zopet domači župani, da se enkrat vredi šolska postava na podlagi ravnopravnosti in še mnogo drugih nalog je čaka. — To društvo si je po volitvah zopet pridobilo nekoliko slave in več kredita, lahoni se ga bojé in ga preklinjajo, okoličani pa mu vedno bolj zaupajo. — Le tako naprej, pa bo počasi vse obrnilo se na boljše. — Naša čitalnica bode napravila velik koncert dné 5. t. m. Nov pevski zbor pod vodstvom g. Kosovel-a bode prvokrat nastopil in ker so v njem same izvrstne moči, se je nadejati, da bode tudi žel obilo priznanja uže pri prvem nastopu. — Dozdaj je nabrala naša čitalnica za posavske nesrečneže blizo f. 400. — napravila bode kesnjeje tudi še en koncert v ta namen. Spomnite se tudi drugod teh nesrečnežev.

Rojanska čitalnica napravi tudi besedo v nedeljo, 6. t. m.

Iz Ljubljane, dne 31. marcija. (Izv. dop.) —

Zvoné, zvoné zvonovi,

Bog vé, kom' klenkajo? M.

Neusmiljen mervtaški serp požel nam je zopet iz narodne livade ne samo ljubljanskim narodnjakom, temveč tudi sploh za našo dramatiko brigajočim se Slovencem dobro znano gledališko igralko — gospico Cecilijo Podkrajškovo, katera je 28. t. m. zapustila ta bore svet i potovala v boljšo bodočnost! Zaslug njenih nij mi treba razkladati i popisovati, mislim, da

psov zlastnega plemena. To so velici, dolgi psi, kateri pokojno po ulici, mora se jim ogibati, da ne bi na kterege zaletel. Gorje človeku, ki bi kterege psa udaril: v trenutku bi muhamedanci na-nj planoli. Kakor trupla usmrčenih sovražnikov mečo muhamedanci na ulice tudi mrho, od kterih se ta brezštevila tropa psov živi i muhamedanci misle, da čem više psov hrane, da tem več i sevap (odpustek) dobodo.

Vsak človek ima pravico svojo ženo ubiti kder koli hoče, i baš tako ima vsak gospodar pravico ubiti svojega slugo i sicer za najmanjši greh, zlasti ako je sluga krščan. Zastran tega govore tudi dvorjani v pričó svojega gospodarja, da bi pokazali njegovo moč, da ta njih gospodar more i sme vse posekati. Take pohvale dajajo dvorjani zlasti tikrat, kedar kak tujec gospodarja pohodi. Gospodar pa odpre pri tacih prilikah svoja usta i progovori modro besedo: „Aa, jok, jok (ne, ne) Bog začuvaj, tega jaz ne storim, poštenega človeka se ne dotaknem.“

Ko smo tako le na kratkem ogledali nekoliko hadet-ov (običajev) v posestrimi našej zemlji Bosni, radi bi še marsikaj povedali o tamošnjih postavah i zlasti o gruntovnih razmerah. Turške postave neso sicer slabe, a žalbog nej človeka, ki bi jih spolnoval. Zastran tega zavlada je v onih zemljah v pravem zmislu besede: nepostavnost. Da bi bili bosenske age, spahijske, paše, kadi, kajmekami i sploh tamošnji doglavnici (honorationes) vestno se držali postav izdanih v Carigradu, bi se bile zlasti ubogej raje stokrat boljše godilo, nego našim kolonom v Brdih ali na Furlanskem. A kaj se hoče: Bog je visoko, car daleko. O teh tužnih razmerah napišemo pa, ako nam sveti čas pripusti, kak drugi podlistek. Musafér,

se vsak vzbujen, izobražen našinec še dobro spominja, da je bila naša Cilka najboljša podpornica i skoro bi rekel, v zadnjem času edina moč, koja je očarala se svojim nastopom i izvrstno naravno igro gledališče obiskujoče občinstvo; zadostuje, da omenjam Mosen-thalove Deborah, v kateri se je v istini pokazala umetnico! — I Slovenci nismo nehvaležni! V nedeljo popoldne zbralo se je ogromno, ponavljam ogromno število čestilcev i čestilk njenih, da bi jo spremilo še na zadnjem potu — do sv. Krištofa. Čitalnični zbor zapel jej je pred stanovanjem: N a d z v e z d a m i i na gomili: B l a g o r m u; petje bilo je jako vbrano i ginljivo; v marsikaterem očesu svetila se je solzica sočutja! Dramatično društvo splelo jej je krasen venec z narodnimi travkovi v popotnino! — V miru počivaj ti duša dramatičnih predstav slovenskih; dokler si še ti bila pri zdravju, imeli smo v svojem gledališču, v svojem jezici svoje igre; sedaj — je vsega konec! (Za Boga, pa vendar ne! Op. ured.)

Naša slaba stran, spovejmo se očitno svojih grehov, je mej drugimi tudi, da ob osnovanju kacega društva vpjemo na vse gerlo, i pisarimo po novinah, da si svet domišlja, Bog ve, kaj se izcimi i na vse zadnje — nij nič! Vse se nekam razkropi i razgubi, kakor jednodnevne cvetlice: zjutraj razpno svoja peresca i kažejo mimogredočim svojo krasoto, o poludne jo solnčni žarki uže nekoliko poparijo i lepa peresca zgube svojo živost, zvečer o mraku poglej še enkrat cvetko i začudiš se hitre minljivosti! Ako napnemo vse moči iz začetka, da zveršimo svoj smoter, upehamo prehitro i naposled oslabimo popolnoma. — Ako si hočemo v kakaj vasici osnovati čitalnico, treba je uže razupiti po svetu morebiti stoperv misel, da na tujem več vedo o pridnem pripravljanju nego v dotičnej vasici; odloči se dan slavnostnega otvorenja čitalnice, povabijo se tuji pevci, pokličejo se tuje igralke i s tujo pomočjo i z napetimi žilami i z veliko požrtovalnostjo dospemo — do slavnostnega otvorenja! Nekoliko mesecev potem životari i hira, kakor prestreljen zajec, zatem dremlje i dremlje — i mirno zadremlje! To je navaden tragičen konec vseh onih društev, katera iz začetka previsoko leté. Ne bode preveč, ako postavim na to mesto izrek slavnega nemškega pervaka Gothe-ja iz njegovega „Wilhelm Meistra“: „Alle Cerimonien zum anfang erschöpfen lust und kräfte, die das streben hervorbringen und uns bei einer fortgesetzten mühe beistehen sollen.“ (Vse slavnosti o začetku kacega početja izcerpajo veselje i moči, katere proizvedejo prizadetje i katere nam morajo pomoči pri trudopolnem nadaljevanju.)

Slovenci leteli smo, kakor z vsakim podvzetjem, tudi še svojimi dramatičnimi predstavami previsoko, hoteli smo biti kar érez noč na istej stopinji kakor so dandanes Nemci, predstavljali smo salonske igre ne oziraje se na to, ali se sploh predstavljajci znajo vesti v salonu; smeh se je marsikomu silil na dan i glasno bi se bil zakrohotal v gledališču, ko je videl kacega črevljarja ali krojača — v fraku na odru! Iz domačega življenja zajemajmo, učijmo ljudstvo — a ne pohujšujmo ga!

Tako bili bi morali začeti uže pred desetimi leti, kakor smo začeli v nedeljo 23. marcija v čitalnični dvorani, kjer sti se predstavljali igri: „Pokojni moj“, i „Nemški ne znajo“. Čitalničen oder popolnoma zadostuje diletantom, koji se še le urijo i vadijo. Pri vseh igralcih i igralkah razvidela se je neka navdušenost za stvar; drugo se pregleda. — Terjati ne smerao preveč, šole treba je povsod, tako tudi tukaj. Ako bi se ne bal zameriti marsikakej gospici i tudi kacemu gospodu, svetoval bi jim, naj hodijo učiti se v gledališče, poslušat svetovno znane igralce i igralke, kakor je bila prošli teden tukaj c. kr. dvorna gledališka igralka gospica Friederika Bognar, katera nam je pokazala v štirih igrah: Sapho, Cameliendame, Miss Multon i Adrienne Lecouvreur, kaj je umetnost, akoprav jo je hotel soditi „L. Zeitung“ kritikar, kateri pa, kakor sem slišal, nij še videl družega odra, nego samo ljubljansko gledališče; zato pa je tudi dobil po perstih ali po ustih v zadnji predstavi „Seekadeta“ od komikarja! V nemško gledališče da bi zahajal, jaz Slovenec? uprašal se bode marsikedo i čudil mojemu svetu. Ne boj se, dragi čitatelj, nikakor ne zahajaj k nemškim igram, kakor ti je ponuja sedaj priloznost tu v Ljubljani, tu se ne naučiš ničesar; ali kedar je kaka redka prikazen, kakor n. pr. Bognar, ne glej na jezik, ne misli, da greš nemščine se učiti (akoprav nikomur ne škoduje), nego učiti se greš umetnosti! Da bi imeli Slovenci drugo pot, učiti se te stroke pri domačinih, proklet bodi, ako bi ti tako svetoval, ali kedar si nij pomagati, — šole je pa vendar treba!

Poznam mnogo gospic, lepih zabavnih gospic tukaj i tudi drugod, koje slovensčino dobro i čisto izgovarjajo i njihovo vedenje v družbi izdaja dobro igralko, ako bi bilo kaj vaje i šole! Ali, uprašaj jo, dragi moj, prosi jo, pregovarjaj jo, naj enkrat nastopi i naj dokaže svoje zmožnosti na odru; odgovori ti takoj: sram me je! Tako, gospodična, sramujete se pokazati svetu, da kaj razumete? Dovolite mi, da vam navedem mesto svoje misli misel slavnega francoskega pisatelja Voltaire-ja, koji pravi v predgovoru k jednej svojih dram mej drugim tudi sledeče besede: „La cour de France a dausé sur le théâtre avec les acteurs de

l'opéra, et en n'a rien trouvé en cela d'étrange, sinon que la mode de ces divertissemens ait fini. Pour quoi sera — t — il plus étonnant de réciter que de danser en public? Y a — t — il d'autre différence entre ces deux arts, sinon que l'un est autant au-dessus de l'autre, que les talens dell'esprit a quelque part sont au-dessus de ceux du corps? ecc.“ (Po domače: Francoski dvorniki plesali so z igralci gledališkimi i to nij bilo nič nenavadnega, nego samo to je čudno, da so enake vzajemne zabave minole. Zakaj bi bilo bolj zoperno igrati (predstavljati) nego plesati javno? Kaka druga razlika obstoji. mej ovima dvema umetnijama, nego da je prva mnogo bolj vzvišena od druge (od plesa), i da so dušne zmožnosti bolj vzvišene nego telesne? itd.) Gospice, poslušajte glas francoskega dramatičnega pesnika a spolnite tudi njegove želje! Ako rade plešete, zakaj bi ne igrate? Marsikaj imel bi še na serci, ali prostora mi primanjkuje, zatoraj o priliki kaj več — vse o svojem času! S. D.

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Budgetna razprava v naši poslanski zbornici je letos kaj mlačna; vidi se, da so gospodje poslanci po šestletnem delovanju uže zeló opehali, kajti tudi prazno slamo mlatiti — vtrudi. — Po predlogu finančnega odseka bodo znašali letošnji stroški 418½ milijonov, dohodki po davkih in drugi pa 392½ milijonov goldinarjev. Tedaj se kaže 26 milijonov premanjkljeja vrh onih 76.81 milijonov, ki ste jih dovolili delegaciji, od katerih plača Avstrija 52.69 milijonov. Skupaj bo treba zopet 76 milijonov gold. dolga delati. Lepa svota! Pa bo uže bolje, je dejal nekdanj Depretis. — V seji 26. marcija je podal poslanec Pfeifer — z 38 tovarši interpelacijo do finančnega ministra, 1. na katero postavno podlago se opira nova naredba zastran davkovskih iztirjevalcev (eksekutorjev) in njih plača? 2. ali je ces. kr. vlado volja odpraviti davkovske eksekutorje, pa drugo, za davkoplačevalce cenjšo eksekutivno vredbo vpeljati? 3. ali ni c. k. finančno opravništvo volja, pri iztirjevanju davkov več ozira jemati na čas, kedar so kmetovalci uže kaj pridelali in bolj v stanu davek plačati? Interpelacija popisuje šireče se osiromašenje kmetovalcev na Kranjskem in drugod vsled slabih letin, toče, povodenj itd. in navaja, da je breme, katero se davkoplačevalcem po eksekutorjih naklada, silno veliko; kajti predno je še prva eksekutivna stopinja določena, mora davkoplačevalec zraven 6 odstotnih zamudnih obresti še za opomin prvih 7 dni po 5 kr. za vsak dan, drugih 7 dni pa za vsak dan po 10 kr., tedaj skupaj 1 gold. 5 kr. plačati. Včasih je to plačilo više od dolžnega davka. — Tudi pri nas na Primorskem je občna nevolja zaradi te nove naredbe, ker jo ubogo ljudstvo zares hudo občuti — pa v našem dež. zboru se vladi niti ni poljubilo odgovoriti na enako interpelacijo, katero so bili podali gg. poslanci Povše in tovarši.

V budgetnej debati je poslanec Bärneind tožil o žalostnih razmerah kmetskega stanu za voljo prevelikih davkov, oderuštva in osemletne šolske dolžnosti. — Dr. Vošnjak je razložil pritožbe Slovencev, in izrazil upanje, da propade ustavoverna stranka pri prihodnjih volitvah. — Jutri prestane čez velikonočne praznike do 17. t. m. zborovanje. Začetkom maja bo najbrže konec tega zbora.

Hercegovinska deputacija pod vodstvom znanega župnika Musič-a se je pretek. teden poklonila cesarju, zahvalivši se za vsa odlikovanja, ki so jih dobili vojaki Musičeve čete; ob enem je razložila želje hercegovinskih prebivalcev; posebno pa te-le: 1. Ljudje se pritožijo, da v Hercegovini še zdaj ni drugih sodnij, ko turške (mohamedanske) in da sodniki so sami turški „kadi“. O tem so deputacijo pomirili s tem, češ, da se bo uprava v Hercegovini zdaj brž vredila. 2. Splošno je zapaziti, da Jovanovič mohamedancem povsod bolj na roko gre. 3. Više stopinje imajo le trije kristijani, namreč v Nevesinji, Gačkem in Bileku, drugje pa so načelniki povsod mohamedanci in celó pri Žubcih, ki so bili še pod turško vlado samostojni, ker so vsi kristijani, zdaj so pa pridani „kajmaka-

mu“ (okrajnemu glavarju) trebinjskemu. 4. Posebno hudo je za kmete to, da morajo begom, če dobé od njih seme za setev, dajati polovico pridelka, če pa semena ne dobé, pa tretjino. To kmete strašno tišči in med sedanjim in prejšnjim stanjem jim ni nobenega razložka. — To so pač zeló težke pritožbe, ki leté v prvi vrsti na Andrassy-ja.

NA ČESKEM se nemški ustavoverci uže pripravljajo na volitve za državni zbor. Dne 9. aprila imajo v ta namen shod. Kaj pa pri nas?

No, menda uže tleje pod žerjavico; slišali smo uže imena 4 kandidatov za en sam mandat; a mej vsemi se naj bolj povdarja ono sedanjega c. k. poslanca, kateri je pri raznem glasovanju glasoval z Dežmani in tovarši, kar so o svojem času zraven nas tudi vsi ljubljanski listi konstatovali, celó oni, v katerem je goriški dopisnik ne davno tožil o nehvaležnosti Slovencev. Bomo videli, kaj sklene „Sloga“ in kako jo bodo ubogali volilci.

V LJUBLJANI je veleposestvo izvolilo namesto viteza Vesteneka za drž. poslanca barona Gutmansthal, zmernega moža, kateri se gotovo ne bo tako strastno repenčil zoper Slovence, kakor se je njegov prednik. — Zdaj se delajo v Ljubljani priprave za prihodnje mestne volitve. Narodnjaki so imeli v četrtek posvetovanje o tem v čitalnici.

V OGERSKEM dež. zboru se je stari Koloman Ghyczy odpovedal predsedništvu; večina je sklenila, da postavi na njegovo mesto bivšega ministra Szlavay-a.

Zdaj teko pogovori zaradi mešane okupacije v Rumeliji pa se še nič ne more reči, kak bode uspeh. — Bolgarska skupščina hoče 12. aprila kneza voliti, ki bode na ustavo prisegel v Trnovem, a potlej s celo narodno skupščino šel v Srdec (Sofijo).

Govori se, da pride RUSKI državni kancelar, knez Gorčakov, v kratkem na Dunaj. Morajo biti pač važna opravila, da se zgane ruski prvi diplomat, o katerem se je še nedavno poročalo, da odstopi in da pride grof Šuvalov na njegovo mesto.

ITALIJANSKI generali so v Rimu zbrani. Posvetujejo se nekda o reorganizaciji ital. vojske. Ali ka-li?

Domače stvari.

„L'Isonzo“ je v pondeljek zopet začel izhajati. Urednik mu je neki Ernesto de Bassa. Bomo videli, ali je spremenil list samo urednika, ali tudi polit. dlako.

Nesreča. Neki Komej, 53 let star, je 27. p. m. v Loki pri Kronbergu na zemljišči uršulnskega samostana kamnje lomil. Nenadoma se mu ydere velik, spodkopan kamen na hrbet in ga tako potlačil, da je koj mrtev obležal. —

Pobegniti so hoteli te dni 3 jetniki iz zapora pri sv. Antonu; dva sta bila zadnjič pred porotniki obsojena vsaki na 5 let trde ječe. Vse je bilo uže lepo napravljeno, da bi bili zid iz sobe v 2. nadstropji predrli in jo potem po strehi pobrisali; temna, deževna noč bi bila vbej pospeševala. A košček apna, ki se je raz zida zderl, jih je ovadil straži pod oknom, in ta je s pomočjo čuvajev zvitice tiče še o pravem času pridržal.

Rojanska čitalnica napravi v nedeljo 6. aprila 1879 besedo sé sledečim sporedom: 1. „Petje“. 2. „Pegam in Lambergar“ deklamacija. 3. „Slovenska junakinja“ deklamacija. 4. „Dva gospoda pa jeden sluga, vesela igra v 1. delu. 5. „Tombola“. Vstopnina za neude 20 kr. Začetek točno ob 6½ uri zvečer. K obilni udeležitvi uljudno vabi. Odbor.

Irredentariji v Gradci. V kratkem bodo v Gradci pred porotniki sedeli tržaški „irredentariji“. Predsedoval bode c. k. nadsodnijski svetovalec Dr. Leitmeier; zatožnika bodeta od strani držav. pravdnništva grof Gleispach in njegov namestnik baron Neugebauer. Zatoženci so Jakob Venezian in Salvator Banskil izšolaná gimnazijalca in Viktor Venezian trgovski učenec, vsi trije 18-19 letni mladenči iz pretičnih tržaških rodbin. V zaporu so od oktobra meseca. Zatožba zaradi veleizdaje se naslanja na mnogo pisem, časniških člankov itd., ki so se našli pri teh pobih. Zagovorniki bodo graški odvetniki dr. Würjek, dr. Schlosser in dr. vitez Schreiner. — Bolj občirna in zmedena bo obravnava proti goriškim nemirnežem, ka-

teri pridejo koncem maja ali začetkom junija na zatožno klop. Zatožba se bo nekda glasila zaradi veleizdaje, katere so se zatoženci deležili po razširjanju revolucionarnih proklamov in zaradi javnega posilstva z nastavljanjem bomb itd. Glavni zatoženec Ant. Tabai je pobegnil iz ječe; njegovi pomagači so: Karol Jamsceg, Jožef Mulitsch, Alojzij Gregorich, Stefan Riavic, Emil Pogatschnigg, Josip Ricchetti; kakor se vidi po imenih sami „italiani puro sangue.“ — Mnogo se govori in posebno v nekaterih goriških krogih se tudi zanesljivo računi, da jih cesarska milost o priliki sreberne oporoke osvobodi — se predno pridejo pred porotnike. Jim bode pač žal, če se jim tako zapreči pot do popolnega mučeništva!

Nesreča. „Novicam“ se iz Vipave poroča o strašni nesreči, ki se je ondi pripetila v ponedeljek: ženka posestnika gosp. Žvokeljna se je peljala na obisk svoje rodovine s 4letno hčerko; konji se splašajo, žena je brz mrtva obležala, tudi hlapec je v smrtni nevarnosti, deklica pa ranjena.

Tatvine. Kakor vsako leto, tako se množe tudi letos pred prazniki tatvine. Dolgoprstniki se hočejo preskrbeti, kakor se tiče. Ponedeljek po noči so neznani tatovi okradli tukajšnji plackomando nekda za blizo 2000 gl. Iščejo jih prav skrbno, ali jih pa dobe, je drugo vprašanje. — Tudi slanino in drugo blago so krali v prodajalnicah in privatnih hišah. A zadnje uže imajo v kajhi; se bodo pa o veliki noči postili, ker se niso hoteli v postu.

Napad. Poroča se nam iz Kobarida: V ponedeljek 24. pret. meseca je peljal voznik Miha Skočir iz Starosela teleta in drugo blago v Gorico. Blizo korita, četrta ure pred Solkanom ga proti 9 uri zvečer nenadoma ustavijo trije krepki capini ter mu velijo: „Denar ali življenje!“ Mož, videti, da bi ne mogel lopovske trojice užugati, segne v žep, ter jim da, kolikor je imel novcev v njem: eden goldinar in nekoliko novcev. Da bi se jih brže odkrižal, ponuja jim celó, naj si zaderejo vsak po eno tele na hrbet; a tega niso hoteli gg. poštenoviči, ampak so jo naglo pobrisali z izmolženimi novci.

Naj odsedita zasluženo kazen. Ivan Tavčar Markovčič iz Dan sežanskih in Ivan Petelin iz Tomačevice komenske, ki sta bila ukradla, kakor je „Soča“ o svojem času poročala, v noči od 11. do 12. novembra l. l. par volov iz voljaka Andreja Miklavca iz Dan, imela sta 20. tega meseca konečno obravnavo pred ces. kr. deželnim sodiščem tržaškim, kjer sta bila kriva spoznana omenjenega hudodelstva tatvine ter obsojena in sicer vsak na trideset mesecev težke ječe. Oba obsojenca sta kaj zvita tatova. Tavčar je doma ostal in je poškodovancu sam pomagal, da bi se volova zepet našla, a meju tam je Petelin odvedel oba vola v tržiški St. Polo, kder ju je prodal. Tam je pa oba vola zagledal sežanski kompare Jakob Gulič i njemu se ima najviše zahvaliti, da se je prišlo tatovoma v sled. Naj bi se tudi drugi, katerim je mari varnost premoženja, ugledali v očeta Jakoba Guliča!

Oporoka afganistanskega kana. Šir Ali, kteremu so v jeseni lačni Angleži brez uzroka vojno napovedali, je prav nerad ostavil svojo prestolno mesto Kabul, ker je slutil, da je ne bode več videl. Vzel je toraj sabo vse svoje zaklade i vso svojo družino, da bi vse spravil v varnost pred svojim sinom Jakobom, kteremu nej upal. V Baluhu naredil je poslednjo svojo voljo ter je ostavil od svojega premoženja sedem lakov, ali sedemkrat sedemdeset tisoč gold. za blage namene. — Mož je imel srcé na pravem človeškem mestu!

P. n. gg. društvenikom narodno-polit. društva „Sloga“.

Podpisani odbor vabi vse p. n. gg. društvenike v občni zbor, ki se bo vršil dne 17. aprila t. l. ob 11/2 pop. v prostorih goriške čitalnice.

Na dnevnem redu bo:

1. Peticija na visoko c. kr. ministerstvo, da bi glede colninske pogodbe odločno postopalo proti Nemčiji, ktera namerava z izredno visoko colnino zabraniti izvaževanje avstrijskih kmetijskih pridelkov ter da bi varovalo naše uže tako skoro onemoglo kmetijstvo pred popolnim propadom.

2. Peticija na visoko c. kr. ministerstvo, da bi pri italijanski vladi doseglo, da se zopet svobodnemu vvaževanju naših rastlinskih pridelkov sploh v Italijo pravica prizna ali pa v nasprotnem slučaju naša vlada italijanskim rastlinskim pridelkom vvaževanje v Avstrijo prepove.

3. Razni predlogi društvenikov, ki jih pa imajo vsaj 1 dan pred zborom naznaniti podpisanem odboru. Odbor prav nujno vabi vse gg. društvenike v zbor, kateri ima razpravljati o dveh za naše kmetijstvo vevlačnih vprašanjih. Posebno za prvo peticijo se je po vsej Avstriji vnelo splošno gibanje, ker huda nevarnost preti avstrijskim kmetovalcem od strani Nemčije. Zato si šteje tudi naše društvo v sveto dolžnost

uže po načelih društva, to je - pospeševati narodno kmetijsko blagostanje, v enakem zmislu postopati.

Tudi neudje se morejo vdeležiti tega zbora, ki bo po §. 14. društvenih pravil javen. Neudje pa ne smejo glasovati.

Odbor slov. polit. društva „Sloga“.

V Gorici 29. marcija 1879.

Predsednik:
FR. POVSŠE.

Tajnik:
JOS. FAGANEL.

Dunajska borza.

	1 aprila
Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gl. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65 " 70 "
Zlata renta	77 " 65 "
1860 drž. posojilo	118 " — "
Akcije narodne banke	86.5 " — "
Kreditne akcije	247 " 20 "
London	117 " 00 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 31 "
C. kr. cekini	5 " 52 "
Državne marke	

Odvetnik
Ivan dr. Vinci

je odperl svojo pisarnico v bivši Rismondijevi hiši na Korenju šte. 261.

Prodaja vina in piva.

Podpisani, kateri ima za Goriško mesto in deželo edino zalogo slavnostnega piva iz Puntigamske tvornice dedičev Hold, všteta si v čast, naznanjati, da je njegova ledenica dobro založena z eksportnim marčnim pivom, da ima pa tudi na prodaj prav dobro ogersko vino po spo-
dej razkazanih cenah.

Naročila se sprejemajo v prodajalnici podpisanega na Korenji šte. 262 in se točno o-
skrbujejo. **M. Furlani.**
Ogersko vino po 9, 10 in 12 gl. 100 litrov.

	Sodeček z litri	gl.	kr.
Marčno pivo eksport za mesto z užitnino vred	50	9	80
Za "deželo"	25	5	10
Za " "	50	8	30
" "	25	4	35

Ces. kr. izkl. priv. nepremojljivo dunajsko

občno mazilo za usnje

KAROL RUSS-OVO.

Od vis. c. k. ministerstva za deželno brambo prekušan in pri c. k. vojski vpeljan ter priznan kot najboljši pripomoček za ohranitev usnja.

Šolni, črevlji, usnja na kočijah, jermenje, naj je še tako trdo, suho, popocano, postane, za to se garantuje, če se le enkrat namaže, volno, elastično, popolnoma nepremojljivo, temno-črno in svitlo in vedno trajno. To mazilo je brez duha, neskončno izdatno, ne zmruze nikdar, se nikdar ne zažalti; odstrani potrebo navadnega črnila za škornje in ne pomaže ni rok ni obleke. 1 škatlja na poskušnjo po 50 kr., — 1 škatlja 1/4 klg. po 1 gl. — 1 škatlja 1 klg. po 3 gl.

To mazilo za usnje se naročuje istinito samo pri posestniku privilegija Karolu Russ-u na Dunaji 1 Wallfischgasse 3. Zaloga pri gg. Giuseppe fu Francesco Dreossi Cervignano.

O pekarnica i apnarij

A

blizu Bovca z nekoliko zemljiščem dá se v najem; tudi se po prav nizki ceni i ugodnih pogojih proda.

Vse je v najboljšem stanu i jako ubrtno. Več se zvé pri lastniku Josipu Treo v Terbižu na Koroškem, ali pa pri Josipu Mlekužu, kerčmarju v Bovcu.

Razglas.

Podpisano županstvo naznanja s tem, da se prihodnji mesečni somenj 12. aprila t. l. ker spade ravno na veliko saboto, prenese na dan 8. aprila 1879, to je na dan po Lokovskem somnju.

ŽUPANSTVO V SEŽANI
12. marcija 1879.
Župan:
R. Mahorčič.

WASSERDICHTER
REGENMÄNTE
DECKTÜCHER

empfehle
Wienberg-Landgut-Fabrik- und Leder-Lager
MJELSINGER & SÖHNE WIEN.

„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“

Oglas družinam.

Dasiravno je colnina od kave jako porasla, dobivajo se pri meni vendar vse sorte zmlate kave iz Terziške mehanične tvornice — po istih cenah, kakor poprej. In ta kava mora v resnici vsakemu vstrezati bodi glede cene, bodi glede dobrote.

Anton Mazzoli
V Gorici v gosposki ulici.

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenihi sveč lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana sé sreberno svetinjo pri razstavah v Gorici leta 1854. in v Trstu leta 1871., ravno tako s častnim diplomom pri svetovni razstavi v Monakovem l. 1855., v Parizu l. 1855. in na Dunaji l. 1873, z bronteno svetinjo na zadnji svetovni razstavi v Parizu l. 1878, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, katere lepo, mirno in počasi gorijo in prav nič ne kapajo, se ne kidajo in ne onečedijo altarja.

Cena jim je gl. 2.68 K.o sveče iz čistega voska od čebel I. vrste, katere priporočam visokočastiti duhovščini; gl. 2.33 K.o od II. vrste.

Priporoča tudi svoje sveče, ki se imenujejo voščene (zmes, Kunstwachs), katere so prav enake onim iz Beneške fabrike in kojih zaloga je v Korminu.

Take sveče ki se v Korminu prodajajo za voščene in plačujejo po gl. 2.40 prodaje podpisani po gl. 1.90 K.o.

Take sveče, ki ne obsegajo prav nič čebelnega voska, prepovedane so po cerkvenih zakonih. Directorium Liturgicum 1879 stran 7 par. XII.

Alozij Bader.

Zalogo mojih sveč ima tudi Štefan Kralj bandar v Kanalu, Janez Sorč štacunar v Bovcu, Janez Goljevšček novi štacunar v Sežani.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa 5 kr. obitka pri kilo, ako se precej plača.